

Postbus 2894 1000 CW Amsterdam

Aan de woordvoerders integratie en inburgering de vaste
commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

cc: Dhr. Koolmees, minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Landelijk Bureau

Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

Datum 23 juni 2021
Betreft Brief VluchtelingenWerk Nederland – Commissiedebat
Inburgering en integratie 28 juni 2021
Ons kenmerk O.2.2.21-070.EL

Geachte woordvoerders,

Graag wil VluchtelingenWerk Nederland u hierbij input meegeven voor het
commissiedebat over 'Inburgering en integratie' op 28 juni a.s. Onze input heeft
betrekking op de volgende onderwerpen:

1. De budgetten voor de nieuwe Wet inburgering
2. De btw bij inburgeringsvoorzieningen
3. De gevolgen van corona voor statushouders

1. Budgetten nieuwe Wet inburgering

VluchtelingenWerk maakt zich ernstig zorgen over het feit dat de budgetten die het Rijk beschikbaar stelt niet toereikend zijn om de nieuwe inburgeringsplannen ook echt goed uit te kunnen voeren. De gemeenten dreigen de Wet inburgering van minister Koolmees volgend jaar dan ook niet uit te voeren als in het najaar niet meer duidelijk is over de gedecentraliseerde taken en budgetten. We herkennen de zorgen van de VNG, onze ervaringen met de inkoop van inburgeringstrajecten (drie leerroutes) voor de nieuwe wet, stemmen niet tot optimisme. De potentiële gevolgen van het besluit van de VNG¹ tot het 'niet uitvoeren en niet meer aanpakken van nieuwe taken' waaronder de nieuwe Wet inburgering, zijn voor vluchtelingen andere inburgeraars immens.

We zien dat de ambities hoog zijn en uiteraard juichen we dit toe, want ook wij zijn overtuigd van het belang van kwalitatief goede trajecten. Helaas zien wij ook, net als de gemeenten, dat deze ambities echter niet in lijn zijn met het beschikbare budget (gemiddeld €10.000-, per leerroute). Dit geldt helaas niet alleen voor de Onderwijsroute (het taalschakeltraject)² maar ook voor de Zelfredzaamheidsroute (Z-route) en soms de B1-route. Zie voor een nadere toelichting de bijlage onder a. We hopen dat het kabinet en gemeenten zo spoedig mogelijk tot een oplossing komen, want het zou desastreus zijn als de nieuwe wet opnieuw wordt uitgesteld. Tienduizenden vluchtelingen moeten dan nog langer inburgeren onder de huidige mislukte inburgeringswet.

1 Zie [artikel](#) binnenlands bestuur

2 <https://vng.nl/nieuws/onderwijsroute-inburgering-op-veel-plekken-niet-haalbaar>

VluchtelingenWerk dringt aan op een onderzoek naar reële prijzen en eisen bij de inkoop van de drie leertrajecten. Het past ons inziens niet bij een lerend stelsel om hiermee te wachten op een eerste evaluatie van de bekostiging voor de nieuwe wet.

2. Btw inburgeringsvoorzieningen

Voor een aantal inburgeringsvoorzieningen in de nieuwe Wet inburgering zijn de definitieve bedragen -exclusief btw- veel lager dan de bedragen die in de 'Nota naar aanleiding van het verslag'³ werden genoemd (zie hierna). Het ministerie stelt dat gemeenten indien zij btw betalen, deze kunnen terugkrijgen via het btw-compensatiefonds. Maar gemeenten betalen over deze voorzieningen vaak geen btw en kunnen dan helemaal geen beroep doen op het btw-compensatiefonds. Bij de inkoop van de maatschappelijke begeleiding is tot nu toe geen sprake van een btw-verplichting, terwijl gemeenten dit budget ook nu via het Gemeentefonds ontvangen. Hierdoor wordt feitelijk bezuinigd op het budget voor maatschappelijke begeleiding en dat is in strijd met de strekking van de eerder aangenomen motie⁴ en toezeggingen van de minister⁵.

In de antwoorden op de vragen bij het 'Jaarverslag SZW 2020' heeft de minister een toelichting gegeven op de btw bij maatschappelijke begeleiding als één van de inburgeringsvoorzieningen.⁶ We vragen ons af waarom deze informatie niet is betrokken bij de beantwoording van vragen over de hoogte van de budgetten voor de nieuwe wet in de 'Nota naar aanleiding van het verslag'⁷. Volgens de Nota is *"met de hoogte van het budget voor de maatschappelijke begeleiding aangesloten bij wat vanuit veldonderzoek van AEF volgens gemeenten nodig is om asielstatushouders goed te kunnen begeleiden"*. Volgens dit rapport⁸ wordt *'de maatschappelijke begeleiding, net als het Participatieverklaringstraject, vaak ingekocht of middels een subsidie bij een externe partij belegd. Uit de dieptestudies kwam naar voren dat de kosten hiervan gemiddeld € 2250,- per inburgeraar bedragen.'*

De nieuwe, verlaagde (excl. btw) budgetten betreffen de hierna volgende inburgeringsvoorzieningen per persoon:

- Maatschappelijke begeleiding: €2250,- (volgens de Nota) en €1944,- p.p. (excl. btw),
- Participatieverklaringstraject: €250,- (volgens de Nota) en €216,- p.p. (excl. btw),
- Module Arbeidsmarkt en Participatie: €136,- (excl. btw).
- Tolkenvoorziening: €417,- (excl. btw).

Volgens het ministerie zijn de bedragen nadrukkelijk niet normstellend bedoeld voor de inkoop van de inburgeringsvoorzieningen en mogen gemeenten deze middelen binnen de gestelde bestedingseisen vrij besteden. Maar met een te krap budget is dit slechts een hypothetische mogelijkheid.

VluchtelingenWerk pleit ervoor dat alle inburgeringsvoorzieningen⁹ voor de nieuwe Wet inburgering objectief worden vrijgesteld van omzetbelasting, zodat de budgetten voor gemeenten kunnen worden verhoogd.

3 <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z12234&did=2020D26189> (Zie onder 2.5.1. pag. 42)

4 Oproep in de [motie](#): 'bij voorkeur meer, maar in elk geval niet minder ruimte te bieden voor maatschappelijke begeleiding'

5 De minister heeft de motie niet ontraden, want volgens hem was 'dat onderdeel van de plannen'. In het wetgevingsoverleg zei de minister zelfs: "Ik heb met de VNG de afspraak gemaakt dat er extra geld beschikbaar komt voor het uitvoeren van die maatschappelijke begeleiding. Dat is zelfs meer dan in het huidige stelsel" en "Het totale budget voor maatschappelijke begeleiding is dus eerder uitgebreid dan verminderd. Maar het is niet zo dat hier sprake is van een geniepige bezuiniging. Sterker nog, er komt meer geld bij voor de maatschappelijke begeleiding." Verslag van het wetgevingsoverleg op 29 juni 2020 over het wetsvoorstel Wet inburgering

6 <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z10102&did=2021D22219> (Zie antwoord 96 en 97 op p.39)

7 <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z12234&did=2020D26189> (Zie onder 2.5.1. pag. 42)

8 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/11/14/rapport-veldonderzoek-kosten-wet-inburgering> (Zie pag. 35)

9 Naast 'taalonderwijs' zouden dat vrijstellingen moeten zijn voor de 'maatschappelijke begeleiding', het 'Participatieverklaringstraject', de 'Module Arbeidsmarkt en Participatie' en de tolkenvoorziening. Dat zou vorm kunnen krijgen door opname in Bijlage B bij het Uitvoeringsbesluit omzettebe-

3. Gevolgen corona voor statushouders

Op 8 maart jl. heeft uw commissie minister Koolmees gevraagd om u uiterlijk 5 april 2021 een brief te sturen 'inzake impact coronacrisis op statushouders en inburgeraars'¹⁰. Met de brief 'Impact corona inburgeraars en statushouders' heeft de minister aan dit verzoek voldaan.¹¹ VluchtelingenWerk Nederland maakt zich grote zorgen over de gevolgen van corona voor statushouders/vluchtelingen. De 'samenvattende bespiegeling' in de genoemde brief is weliswaar heel herkenbaar, maar te beperkt en de geschetste maatregelen zijn ons inziens te mager. Nieuwkomers zijn de Nederlandse taal nog niet machtig, weten de weg nog niet of nauwelijks te vinden en worden extra zwaar getroffen door corona. Onderzoekers van Amsterdam UMC, GGD Amsterdam, Zon Mw en Pharos bepleiten daarom in hun recente onderzoek¹² dat bevolkingsgroepen met een migratieachtergrond beter beschermd moeten worden tegen het coronavirus en de gevolgen daarvan.

VluchtelingenWerk doet een dringende oproep om in het regeerakkoord en het nationale Herstelplan specifiek aandacht te besteden aan de gevolgen van corona voor statushouders/vluchtelingen.

Informatievoorziening

Het hiervoor genoemde onderzoek noemt het investeren in begrijpelijke uitleg en voorlichting als een van de oplossingen waarmee verschillen in ziektelast tussen bevolkingsgroepen in de huidige (of mogelijke toekomstige) pandemie kunnen worden verkleind of voorkomen (pag.12). Er lijkt echter nog steeds een taboe te rusten op de informatievoorziening in andere talen. Dit zien we ook terug in de overheidsinformatie over corona. Hoewel doventolk Irma Sluis niet meer weg te denken is bij de persconferenties, was er aanvankelijk geen vertaling van de persconferenties in bijvoorbeeld het Arabisch, Turks of Tigrinya, maar alleen in het Engels. En ook nu is het formulier met de gezondheidsverklaring voor de coronavaccinatie alleen in een Nederlandse, Engelse, Franse en Spaanse versie beschikbaar¹³. Het RIVM adviseert om bij het invullen hulp in te schakelen van een tolk of te kijken of de ambassade van het land van herkomst (!) hierbij kan helpen. Uit ander onderzoek van Pharos en de Erasmusuniversiteit blijkt dat veel mensen de informatie over coronaregels moeilijk te begrijpen vinden, maar 'vooral mensen die moeite hebben met lezen en schrijven'.¹⁴ In haar proefschrift¹⁵ zegt Van Breugel hierover: *"De aanpak van de coronacrisis is een kwestie van volksgezondheid, geen principekwestie over doelgroepenbeleid. Alleen samen krijgen we corona onder controle, is de slogan. Maar je moet dus wel eerst even de taal leren."* Pas sinds vorige maand wordt gewerkt aan een 'Extra impuls om vaccinatiebereidheid te verhogen'¹⁶. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) neemt de kritiek op de voorlichting over corona voor anderstaligen weliswaar serieus, maar erkent ook dat hierin nog stappen zijn te maken.¹⁷

lastig 1968 en/of door, door de Staatssecretaris van Financiën te formuleren beleid dat genoemde activiteiten geacht kunnen worden onder bestaande vrijstellingsbepalingen te vallen, zoals bijvoorbeeld die voor Participatiewet-activiteiten in opdracht van gemeenten (post b.25, Bijlage B Uitvoeringsbesluit omzetbelasting) of die voor diensten van instellingen voor algemeen maatschappelijk werk (post b.29, Bijlage B Uitvoeringsbesluit omzetbelasting).

10 <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z04263&did=2021D09453>

11 https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z10580&did=2021D23134

12 Zie [artikel](#) van KIS (met oorzaken hogere covid-19 cijfers pag. 8 en 9).

13 <https://www.government.nl/documents/publications/2020/07/07/information-for-passengers-flying-to-and-from-the-netherlands>

14 Zie [artikel](#) van KIS

15 <https://www.eur.nl/people/iona-van-breugel>

16 <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/05/19/extra-impuls-om-vaccinatiebereidheid-te-verhogen>

17 Zie voetnoot 4.

Opvang

Het SCP constateert in een Beleidssignalement¹⁸ (pag. 32): “*De asielketen in Nederland is als gevolg van de coronacrisis halverwege maart (2020) stilgelegd. (...) Ook andere procedures en activiteiten voor asielzoekers in Nederland komen in de knel door coronamaatregelen*”. Mede hierdoor verblijven vluchtelingen extra lang in de asielopvang en wachten zij langer op uitplaatsing naar een gemeente, terwijl de begeleidingsprogramma's en groepsactiviteiten (incl. taallessen) van het COA lange tijd stil lagen en nu waarschijnlijk nog met minder capaciteit worden uitgevoerd. Op een aantal asielzoekerscentra (azc) was de netwerkcapaciteit niet ingericht op het intensieve gebruik voor online onderwijs aan leerlingen en studenten. Het SCP stelt verder (pag. 33) dat naast de ervaringen met oorlog en terreur en de gevaren tijdens de noodgedwongen vlucht, ook een langdurig verblijf in een azc de psychische gezondheid schaadt en de participatie van statushouders belemmert.

VluchtelingenWerk doet een oproep om onder de nieuwe wet, als het COA wettelijk verplicht wordt om in alle asielzoekerscentra te zorgen voor een aanbod 'Voorinburgering', voldoende te investeren in faciliteiten zoals (ruime) leslokalen en digitale infrastructuur en -middelen.

Huisvesting en begeleiding

Onder normale omstandigheden is voor nieuwkomers een voorspoedige start in Nederland geen sinecure, maar sinds corona al helemaal. Vooral tijdens de eerste lockdown was voor vluchtelingen het bezichtigen en inrichten van hun eerste woning niet of nauwelijks mogelijk, omdat essentiële loketten (gemeenten en woningbouwcorporaties) en winkels gesloten waren. Helaas is het niet gelukt om hiervoor landelijk afspraken te maken met COA en VNG waardoor de situatie per asielzoekerscentrum en gemeente verschilt. Inmiddels zijn er lokaal oplossingen gevonden en met de nodige aanpassingen verloopt de uitplaatsing naar gemeenten over het algemeen weer redelijk.

Desondanks hebben vluchtelingen nog steeds te maken met beperkte dienstverlening en veel begeleiding gebeurt noodgedwongen via de telefoon en/of digitaal. Veel (nieuwe) vluchtelingen verkeren in een isolement, omdat ze niet of nauwelijks in contact komen met instanties en/of andere inwoners. De 'Wergroep Sociale Impact van de Coronacrisis'¹⁹ (VNG, pag. 13) stelt dat de genomen maatregelen ook groepen gezinnen dreigen te treffen, die nog helemaal niet bekend zijn bij de hulpverleningsinstanties. Waaronder gezinnen die recent in Nederland zijn komen wonen, zoals statushouders. *“Een migratieachtergrond kan in het algemeen risicofactoren met zich meebrengen die problemen complexer maken. Denk aan taal- en communicatieproblemen, onbekendheid met het Nederlandse ondersteuningssysteem, gebrek aan zelfredzaamheid of eenzaamheid door het missen van een groter familienetwerk.”*

VluchtelingenWerk onderschrijft de conclusie van de VNG-wergroep dat het voor een goede ondersteuning noodzakelijk is om per gezin/statushouder een analyse te maken van de situatie en de duur van de gevolgen van corona. Hierbij kan bv. worden gedacht aan extra of verlengde individuele begeleiding.

Inburgering

In het afgelopen jaar is de inburgering van nieuwkomers uitgesteld, stopgezet of (gedeeltelijk) online voortgezet. Uit de brief van de minister blijkt dat er sprake is van een forse daling van het aantal geslaagden voor het inburgeringsexamen of staatsexamen Nt2.²⁰ Inburgeraars kunnen de taal nauwelijks oefenen door het in praktijk te brengen,

¹⁸ <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/05/07/maatschappelijke-gevolgen-coronamaatregelen> (pag. 33)

¹⁹ <https://vng.nl/publicaties/eindverslag-wergroep-sociale-impact-van-de-coronacrisis>

²⁰ In 2020 slaagden 19.061 personen voor het inburgeringsexamen. In 2019 slaagden nog 32.579 personen voor datzelfde examen. In de eerste vier maanden van 2021 slaagden 2.972 personen. In 2019 slaagden in dezelfde periode 11.731 personen voor het inburgeringsexamen.

want door corona spreken ze nauwelijks Nederlandstalige personen en ook taalcoaches hebben hooguit digitaal contact. De minister noemt deze interacties terecht van groot belang voor het vergroten en behoud van de taalvaardigheid. De termijn waarbinnen men moet inburgeren is weliswaar meermaals verlengd, maar we vrezen dat een groot deel van de DUO-lening is besteed aan het afstandsonderwijs waarvan de leeropbrengst veel minder zal zijn. De verwachting is dat deze lening sneller zal zijn uitgeput, terwijl men nog niet in staat is examens te doen. Volgens de minister blijkt uit de cijfers vooralsnog geen sterkere uitputting van de lening, maar hiervoor is het nog te vroeg. Daarnaast is 'het stimuleren van afstandsonderwijs' voor een deel van de vluchtelingen niet wenselijk omdat zij digitaal niet vaardig genoeg zijn of niet beschikken over een laptop. Het extra budget voor de 'ondertussen groep' zou wat ons betreft niet mogen worden ingezet voor het opvangen van de gevolgen van corona, want dit budget is immers bestemd voor het opvangen van de gevolgen van de slecht functionerende wet.

In het reguliere onderwijs is sprake van een uitgebreid pakket aan maatregelen met extra geld voor o.a. aangepaste examens, extra begeleiding en nazorg, inhaal- en ondersteuningsprogramma's, extra hulp voor de klas en daarnaast coulancregelingen en maatwerk in de toelatingseisen voor mbo-, hbo- en wo-studenten²¹. Vergeleken bij deze maatregelen steekt het verlengen van de termijn als enige nieuwe maatregel voor het inburgeringsonderwijs, wel erg schril af. Sinds kort worden er weliswaar weer inburgerings- en staatsexamens Nt2 (Nederlands als tweede taal) afgenomen en is de examencapaciteit uitgebreid, maar de wachttijd voor de examens blijft voorlopig te lang. Bij potentiële examenkandidaten kan hierdoor veel tijd zitten tussen de laatst genoten les en het afleggen van de examens.

VluchtelingenWerk bepleit voor het inburgeringsonderwijs een vergelijkbare aanpak als voor het reguliere onderwijs. Dat wil zeggen meer coulance door bv. het aanpassen van de normering van de examens, extra examentijd, uitbreiding van het leenbedrag, gratis herkansingen en geld voor extra (opfris/inhaal) lessen.

Onderwijs en opleiding

Ook (jong-) volwassen vluchtelingen raken achterop door corona. Als gevolg van de langere inburgeringstermijn, het opschorten van de inburgerings- en staatsexamens Nt2 komen zij in de problemen met de toelating tot een vervolgopleiding. De wachtlijsten die hiervoor zijn ontstaan, zorgen er voor dat een groep ambitieuze jonge vluchtelingen niet altijd kan instromen in het vervolgonderwijs in september 2021. Alhoewel het ministerie van OCW hogescholen de mogelijkheid biedt om statushouders voorwaardelijk toe te laten²², net als Mbo-ers, houden sommige hogescholen deze optie voor statushouders af. Mbo-instellingen die het behalen van het Staatsexamen Nt2 als formeel vereiste hanteren, kunnen studenten bijvoorbeeld toelaten tot een opleiding mits deze studenten vóór 1 juli 2021 het Staatsexamen behalen.

Daarnaast is het in deze tijd voor alle leerlingen lastig om een stageplek te vinden, maar voor vluchtelingen met Nederlands als tweede taal is het soms nog moeilijker, aldus de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)²³.

VluchtelingenWerk doet een oproep om samen met het ministerie van OCW en reguliere onderwijsinstellingen te onderzoeken hoe de in- en doorstroom van nieuwkomers in het reguliere onderwijs kan worden versoepeld en verbeterd, zodat corona hun opleidingskansen zo min mogelijk belemmert.

Arbeidsparticipatie

Uit onderzoek blijkt dat werkenden met een migratieachtergrond harder worden getroffen

²¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financiering-onderwijs/extra-geld-onderwijs-door-coronacrisis>

²² Zie [artikel](#) vereniging hogescholen

²³ Zie [artikel](#) nationale onderwijsgids

door de coronacrisis dan werkenden met een Nederlandse achtergrond²⁴. Vluchtelingen werken vaak op tijdelijke en flexibele arbeidscontracten in conjunctuur gevoelige sectoren en zijn hierdoor als eerste hun baan verloren door corona²⁵. Het legt de noodzaak bloot van een beter evenwicht op de flexibele arbeidsmarkt en herziening van het socialezekerheidsstelsel. Bij bijstandsonvangers met een niet-westerse migratieachtergrond was sprake van 4 procent groei (bij autochtonen van 1 procent).²⁶ De complexiteit van het invullen van de benodigde formulieren voor het aanvragen van overheidssteun, heeft ertoe geleid dat mensen niet altijd de financiële vergoeding hebben gekregen waar ze recht op hadden.

Volgens de eerder genoemde werkgroep van de VNG bestaat er “een kans op blijvende werkloosheid en daarmee een grotere druk op de bijstand en vraagt het veel extra inspanning om deze mensen aan het werk te krijgen. Het kan voor deze groepen extra moeilijk worden om werk te vinden in tijden dat ze moeten concurreren op de arbeidsmarkt met groepen die hoger geschoold zijn of meer recente werkervaring hebben.” De werkgroep onderscheidt drie groepen²⁷ met een financiële kwetsbaarheid, die door de coronacrisis financieel in zwaar weer zijn gekomen. Statushouders behoren tot één van deze drie groepen. Wij vrezen echter dat velen van hen zelfs tot alle drie de groepen behoren. Van de statushouders leeft 53% in armoede (CBS, 2018). De coronacrisis zal dit cijfer vermoedelijk doen verhogen.

VluchtelingenWerk vraagt om specifieke aandacht voor werkloze vluchtelingen en ondersteunt de door de werkgroep gesignaleerde noodzaak (pag. 16) van een landelijke actieplan voor de aanpak van armoede en schulden, waarbinnen intensieve samenwerking plaatsvindt tussen gemeenten, Rijk, schuldhulpverlening, gerechtsdeurwaarders en woningcorporaties. Door corona wordt maatschappelijk verantwoorde incasso belangrijker dan het al was en dit zou versneld in de regelgeving (of als norm) kunnen worden opgenomen (conform de Rijksincasso-visie).

Veiligheid en verblijfszekerheid

Door Corona duurt het veel langer voordat vluchtelingen kunnen worden herenigd met hun gezin. De ambassades hebben nog steeds hun dienstverlening niet of nauwelijks hervat, waardoor er geen dna-onderzoek of interviews kunnen plaats vinden en zeer lange wachttijden bestaan (meer dan een half jaar bijvoorbeeld in Beiroet) voor het ophalen van visa. Uit het eerder genoemde Beleidssignalement van het SCP (pag. 34): *“De onduidelijkheid voor de statushouder die een familielid naar Nederland wil laten komen, kost veel tijd en energie, levert spanning op en belemmert het dagelijkse leven en participatie in de Nederlandse samenleving. Onderzoek naar Eritrese statushouders toont dat onduidelijkheid over of en wanneer partner of kinderen mogen overkomen mensen zodanig in beslag neemt, dat andere activiteiten, zoals inburgering en leren van de taal, op de achtergrond raken. In tijden van een pandemie, zeker als familieleden achtergebleven zijn in gebieden waar de maatregelen niet toereikend zijn, kan deze onzekerheid nog groter worden.”*

Bij inburgering blijkt het verlenen van niet-verwijtbare (ambtshalve) verlengingen van de inburgeringstermijn²⁸ vaak noodzakelijk (geen lessen en examens door corona) en soms ligt de reden hiervoor bij de overheid zelf (lange wachttijd in een azc en wachttijden voor de examens van DUO). Uit gegevens van DUO²⁹ blijkt dat ook voor corona al sprake is van veelvuldige verlengingen, maar door corona zal dit verder toenemen. Een gevolg

²⁴ <https://ape.significant-groep.nl/nieuws/blog-corona-vertraagt-integratie-op-de-arbeidsmarkt>

²⁵ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/15/arbeidsparticipatie-statushouders-stagneert>

²⁶ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/22/vooral-toename-jongeren-in-de-bijstand>

²⁷ 1). Mensen die voor de crisis al in armoede leefden en/of schulden hadden, 2). Mensen die door de coronacrisis financieel in zwaar weer zijn gekomen en 3). Mensen die nog geen problemen hebben of denken te hebben.

²⁸ De inburgeringstermijn is drie jaar en voor analfabeten vijf jaar.

²⁹ <https://duo.nl/data/Totaal%20Nederland.pdf> (tabel 5)

hiervan is dat het langer duurt voordat vluchtelingen een aanvraag kunnen indienen voor een vergunning voor onbepaalde tijd asiel (sterker verblijfsrecht) of kunnen naturaliseren. Inburgering is hiervoor immers een voorwaarde. Het aantal vluchtelingen dat (na vijf jaar) een verlenging van hun vergunning voor bepaalde tijd (tijdelijk) aanvraagt, is momenteel groter dan normaal. Zeer waarschijnlijk heeft dat te maken met het nog niet voldoen aan de inburgeringsplicht. De huidige groep heeft bovendien te maken gehad met lange wachttijden voor de asielpcedure ten tijde van de hoge aantallen asielaanvragen in 2015 en 2016. Zij hebben dus pas laat met inburgering kunnen beginnen. De verblijfsrechtelijke gevolgen kunnen leiden tot veel onzekerheid, stress en angst voor het mogelijk intrekken van de tijdelijke verblijfsvergunning. Vluchtelingen ondervinden daarom ernstig nadeel van deze niet-verwijtbare verlengingen, terwijl meer verblijfszekerheid juist kan bijdragen aan hun welzijn en integratie. Het is onwenselijk dat vluchtelingen (en hun kinderen) te lang in onzekerheid verkeren over hun toekomst en vandaar is gekozen voor de termijn van vijf jaar.

- VluchtelingenWerk pleit voor overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken om de dienstverlening op de Nederlandse ambassades voor nareizigers zoveel mogelijk te hervatten; uiteraard met in achtname van de bekende RIVM-maatregelen.
- VluchtelingenWerk pleit er voor om vluchtelingen die (gezien hun verblijfsduur) in aanmerking komen voor een vergunning onbepaalde tijd asiel, voorrang te verlenen bij het afleggen van de inburgerings- en staatsexamens Nt2.
- VluchtelingenWerk pleit voor het verstrekken van een voorwaardelijke vergunning onbepaalde tijd asiel³⁰ aan betrokkenen en om dit te overleggen met de staatssecretaris van Justitie. De betrokken vluchtelingen zijn immers niet verantwoordelijk voor de vele verlengingen, terwijl de verblijfsrechtelijke gevolgen voor hen buitengewoon ernstig kunnen zijn.

We hopen dat u het bovenstaande wilt betrekken bij uw inbreng in het Commissiedebat.

Met vriendelijke groet,

Sander Schaap
Manager belangenbehartiging

Bijlage: Toelichting brief VluchtelingenWerk Nederland t.b.v. commissiedebat 28 juni 2021

³⁰ Van deze mogelijkheid is eerder gebruik gemaakt: Rb Rotterdam, ECLI:NL:RBDHA:2021:4371, NL20.21956.